

Schrijftalent gezocht!

In deze Militaire Spectator is plaats gemaakt voor twee gastcolumns. Eerst richt D. Speetjens zich op het maatschappelijk discours en de positie van Defensie, daarna gaat P. de Vries in op traditie.

De redactie daagt andere lezers uit om ook een column te schrijven voor de Militaire Spectator. De keuze van het thema is vrij, maar het moet wel passen binnen de formule van het blad. Voorwaarde voor plaatsing is dat de redactie uw boodschap relevant acht voor de lezers. Verder moet uw verhaal in niet meer dan

achthonderdvijftig woorden voor het voetlicht worden gebracht.

U kunt uw bijdrage sturen naar de bureauredactie (zie colofon). Wij zijn erg benieuwd wie zich geroepen voelt om te reageren. Uiteraard zijn we ook nieuwsgierig naar de thema's die u onder de aandacht van de lezers wilt brengen. Uw bijdrage wachten we dan ook met belangstelling af.

De hoofdredacteur

No story, no glory

Luitenant-kolonel D.L.J. Speetjens b.c.

Het maatschappelijk discours kenmerkt zich door divergentie tussen lagen van de bevolking. Dat wordt niet alleen gestimuleerd door de wijze waarop maatschappelijke problemen ontstaan en al dan niet aangepakt worden, maar ook door een medialandschap dat in de laatste vijftien jaar geheel veranderd is. De opkomst van commerciële media en internet heeft een andere positie van de vox populi met zich meegebracht, die vooralsnog ten koste lijkt te gaan van analyse en diepgang en tot een versnelling en vooral versimpeling van nieuwsgaring en -duiding heeft geleid. Sla een regionale krant open en aanschouw de flinterdunne berichtgeving.

Het marktdenken lijkt te bewerkstelligen dat media kiezen voor 'nieuws dat verkoopt' in plaats van voor 'nieuws dat ertoe doet'. De media lijken hoofdzakelijk geïnteresseerd in wat er mis gaat, waarbij de lijn van vragen lijkt te impliceren dat een eventuele schuld-vraag al beantwoord is. Dit soort mediagenieke feiten wordt vervolgens snel opgepakt door volksvertegenwoordigers die daarin kansen

zien om zich in de belangstelling te spelen. De politieke discussies die de media halen zijn niet de onderwerpen waar het om zou moeten gaan, maar veelal dossiers zoals verblijfsvergunningen voor individuele met uitzetting bedreigde asielzoekers en op zich niet erg belangrijke problemen bij ministeries en andere organisaties.

Sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat de Nederlandse samenleving een materialistische en hedonistische inslag heeft gekregen. Burgers klagen over windturbines die binnen hun zicht gebouwd dreigen te worden, geluidsoverlast van snelwegen, het functioneren van de overheid en de hoogte van de belastingen. Ze willen er zelf vooral géén last van hebben, doe maar ergens anders. Op hetzelfde moment is eigen verantwoordelijkheid voor de gevolgen van deze houding een onbespreekbaar onderwerp. De reactie van (semi-)overheden en nutsbedrijven op problemen als gevolg van bijvoorbeeld weersomstandigheden is binnen uren onderwerp van gesprek in de volksvertegenwoordiging.

Opvallend is dat discussies geheel voorbij gaan aan de keuze die dezelfde volksvertegenwoordiging enige jaren eerder heeft gemaakt voor het op afstand zetten van dergelijke organisaties op grond van de aanname dat meer samenwerking betere kwaliteit en een lagere prijs van de dienst oplevert. Daar wordt anno nu met geen woord over gerept.

'De burger' lijkt in het geheel niet te weten hoe zijn land in elkaar zit. Uit de vele radio-programma's met luisteraarsparticipatie is op te maken dat de opinie tendeert richting de snelle oplossingen voor veronderstelde problemen en dat er geen belangstelling is voor het geheel van feiten en omstandigheden dat tot de gebeurtenis heeft geleid. Het oordeel is al geveld voordat de feiten bekend zijn. In de wetenschap en journalistiek zijn geluiden te horen dat bij het publiek onwelgevallige informatie niet zo snel meer naar buiten wordt gebracht, omdat men bang is voor een 'afrekening'. Daarmee ontstaat een vicieuze cirkel. Als informatie niet meer naar buiten gebracht wordt, dan bereikt die de media niet. Als de media de informatie niet publiek kunnen maken kan het publiek er geen kennis van nemen en er ook geen beeld mee vormen. Dit is een uiterst zorgelijke ontwikkeling. De media vormen immers een wezenlijk bestanddeel van de werking van de democratie.

Met de Nederlandse buitenlandse politiek is het niet veel anders gesteld. Het publiek is in de afgelopen jaren door de opinieleiders gevoed met stellingen als zou de financiële bijdrage van Nederland aan Europa onevenredig hoog zijn, Brussel geld zou verspillen en dat regelgeving uit Brussel nodeloos knellend is. Het feit dat de ontwikkeling van de EU door onze politici lang niet erg prominent onder de aandacht is gebracht lijkt zich nu exponentieel te wreken. De burger is zeer sceptisch als het over Europa gaat, ziet het nut niet en kan niet appreciëren wat de betekenis van de EU voor zijn persoonlijke welbevinden is.

Met het dossier Defensie is het in feite niet anders gesteld. Omdat een directe dreiging voor

de burger lijkt te ontbreken schijnt het dat Defensie een nutteloos apparaat is. 'Wat zijn nut niet bewijst wordt opgeheven', zegt een oude wetmatigheid in het openbaar bestuur. Het is wrang om te constateren dat het onvermogen om de grote kaders onder de aandacht te brengen mede leidt tot een onterecht gevoel van onkwetsbaarheid voor wat er in de wereld gebeurt. Zo lang onze politici niet geprikkeld worden om duidelijk uit te leggen waar Nederland mee te maken heeft en hoe daaraan het hoofd te bieden – ook als dat optreden ver van

Omdat de burger geen directe dreiging ziet lijkt Defensie een nutteloos apparaat

het Nederlandse grondgebied vereist – mag niemand verbaasd zijn dat het draagvlak voor de buitenlandse politiek, internationale samenwerking en daarmee Defensie de 'nul' nadert. Het verhaal ontbreekt – ook hier.

Zonder verhaal is er geen begrip. Zonder herhaling en consistente koers vat het begrip geen post. We zijn groot geworden door consistentie en soms pijnlijke keuzes. Vertel dat verhaal, als het moet duizenden keren. Uit dat verhaal blijkt ons belang, waar we trots op moeten zijn, wat we zouden moeten willen behouden en wat er van de burger gevraagd wordt om het te laten gebeuren. ■

Oude zakken, nieuwe wijn

P.H. de Vries – brigadegeneraal der Cavalerie b.d.

Inmiddels ben ik al geruime tijd met leeftijdsontslag en behoor ik tot de categorie oude zakken. Met het verstrijken van de jaren bekijk ik de gebeurtenissen rond Defensie met steeds meer afstand. Niet dat ik afstand neem, maar ik hoor er niet meer echt bij en dan ontstaat die afstand als het ware vanzelf. Toch ben ik maar weer eens in de pen geklommen om een gedachte met u te delen.

Ik ga het niet hebben over de reducties, noch over de wijze waarop deze worden doorgevoerd. Ik ga het ook niet hebben over de tanks die zijn afgeschaft, de dreiging rond de JSF en waarom we nog steeds een peperdure en aparte categorie zeesoldaten in stand houden, die toch hetzelfde doen als de gemiddelde infanterist. Nee, ik wil het hebben over het perspectief dat mensen wordt geboden, of liever gezegd niet wordt geboden, omdat er kennelijk ook binnen Defensie nog te veel oude zakken zijn. Het gaat erom dat mensen ook in deze zware tijden iets kunnen hebben waarop ze trots kunnen blijven zijn, en dan heb ik het over tradities. Kennelijk wordt daarover niet nagedacht. Traditie is immers iets voor oude zakken die zich druk maken over de kleur van de baret, het aantal knopen aan de jas en de afstamming van eenheden en dan vooral wie zich het oudste mag noemen.

Maar je kunt traditie ook op een moderne manier gebruiken en wel op de wijze waarvoor traditie is bedoeld, te weten het bevorderen van korpsgeest! Laten we bij alle reorganisaties dus vooral ook eens kijken naar perspectieven waardoor mensen zich weer ergens bij voelen horen waarop ze trots kunnen zijn. Net zoals

we binnen de logistiek inmiddels weer erkennen dat er technische, geneeskundige en bevoorradingstroepen zijn, kunnen we ook bij andere eenheden tradities differentiëren. Zo kunnen we tradities nieuw leven inblazen en gebruiken waarvoor ze zijn bedoeld: het bevorderen van korpsgeest. De genie van de constructiecompagnieën zijn weer sappeurs, de pantsergenie weer pioniers en de explosievenopruimers weer mineurs. De vuursteun die in nauwe samenwerking met de manoeuvre optreedt – te weten de mortieren – delen we in als rijdende artillerie (met dat leuke kwastje aan de muts!). De pantserhouwitser is weer gewoon velartillerie. Binnen een bataljon twee regimenten en dan nog wel infanterie en artillerie? Maar dat kan toch niet! Tenminste, dat zeggen oude zakken. Maar natuurlijk kan dat wel! Sterker nog, ik ga verder. Thans wordt overwogen om bij het infanteriegevechtsvoertuig twee commandanten in te voeren: één voor het voertuig en één voor de uitgestegen groep. Prima: we delen de voertuigbemanning (voertuigcommandant, schutter en bestuurder) in bij de cavalerie en het uitgestegen gedeelte bij de infanterie. Het uitgestegen gevecht zit de infanterie in de genen en het vechten met voertuigsystemen zit de cavalerie in de genen. We worden daar dus aan twee kanten beter van! Er zijn bovendien leuke combinaties mogelijk: prinses Irene ‘doet het’ met prins Alexander; Oranje met Gelderland en Limburg met Friesland. Alle verkenningsspelotons gaan naar Boreel, waardoor het cachet van alle manoeuvre-eenheden toeneemt. Op die manier wordt relatief eenvoudig en nagenoeg zonder kosten een hoop militairen weer perspectief geboden en kunnen ze weer ergens trots op

zijn in plaats van zich afgeserveerd te voelen. Het wordt dan weer een stukje leuker en dat kunnen we best gebruiken.

Nu zie ik al voor mij hoe sommigen zullen reageren. De eerste reactie is natuurlijk: schandelijk hoe weinig serieus onze tradities worden genomen. De tweede gaat van: 'Daar heb je weer zo'n b.d'er, die nog niet weet dat het de afkorting is van Bek Dicht'. De derde luidt: 'Wat een doorzichtig voorbeeld van preken voor eigen parochie'. De vierde klinkt als volgt: 'Dat zo'n man niet snapt dat de samenhang van de bataljons daardoor wordt verbroken'. Dat is allemaal waar, behalve het vierde argument. Het bataljon en zijn traditie vormen toch vooral een speeltje van de bataljonscommandant en oudgedienden.

De soldaten voelen zich vooral verbonden met hun peloton en mogelijk met hun compagnie: het bataljon zegt de meeste soldaten weinig! Kortom, op zakelijke gronden zijn er eigenlijk nauwelijks tegenargumenten.

Laten we dan eens afstand nemen van onze vooroordelen en vastgeroeste opvattingen. Met andere woorden: kijk eens op een nieuwe manier naar traditie, in plaats van dat als het sluitstuk van een reorganisatie te beschouwen. En we moeten dan ook geen genoeg nemen met de opvattingen van conservatieve hobbyisten die vooral alles willen houden zoals het is. Een nieuwe kijk dus. Nieuwe wijn. En we weten dat je nieuwe wijn in nieuwe zakken moet doen, dus weg met de oude zakken! ■

Alle artikelen uit de Militaire Spectator op DVD

Ter gelegenheid van het 175-jarig bestaan van de Militaire Spectator zijn alle jaargangen van het militair-wetenschappelijk tijdschrift gedigitaliseerd. Alle artikelen, editorials, boekrecensies en columns zijn bijeengebracht op zes DVD's.

De printbare PDF-bestanden op de DVD's zijn te doorzoeken met trefwoorden. Bij de DVD's hoort een boekje met zoektips.

Lezers van de Militaire Spectator kunnen de DVD-box bestellen door € 17,50 over te maken naar bankrekeningnummer 514338997 ten name van Militaire Spectator in Den Haag. Graag vermelden 'bestelling DVD-box' en uw naam, adres, postcode en woonplaats.